

[Per Hækkerup.]

til en særlig og grundig behandling. Ganske særlig finder vi, det er en svaghed, at man ikke er gået ind i en vurdering af de kraftige prisstigninger på jord og fast ejendom, og hvad de betyder for udviklingsforløbet. Der kan ikke være nogen som helst tvivl om, at en af de afgørende inflationskilder i Danmark — lige så vel som det er et resultat af den inflatoriske udvikling i sig selv — er de meget kraftige prisstigninger på jord og fast ejendom. Jeg tror ikke, man kan klare vort inflationsproblem, medmindre man tager fat på at bekæmpe og begrænse disse prisstigninger.

Vi må givetvis erkende, at på det tidspunkt, da udvalget afgav sin beretning, i november 1973, kendte vi ikke omfanget af energikrisens prismaessige virkninger, og derfor kan man ikke bebrejde udvalget, at en del af dets konklusioner er bygget på forudsætninger, som ikke længere eksisterer. Men selv om man ikke kan bebrejde udvalget det, må man på den anden side ikke drage slutninger, uden at man erkender, at der er denne, skal vi kalde det bristende forudsætning, at man ikke vidste, hvor store prisstigningerne ville blive.

I redegørelsen opererer man med, at for Danmarks betalingsbalance vil de da kendte prisstigninger på olieprodukter medføre en merudgift på $1\frac{1}{4}$ mia kr. Med de prisstigninger, der senere er indtruffet, og med det prisniveau, man må regne med, også under hensyntagen til, at andre råstoffer er steget stærkt i pris, vil det nok være mere realistisk at gå ud fra, at det beløb, vores betalingsbalance bliver forringet med, bliver 3-4 gange så stort som den $1\frac{1}{4}$ mia kr., redegørelsen går ud fra.

Vi stiller os også skeptiske over for det, man i redegørelsen nævner med hensyn til de kapitalkrav, der bliver stillet til investeringerne i det private erhvervsliv, hvis opgaven, at skabe den indre og ydre balance i vores økonomi i løbet af en kortere årrække og fastholde den i de følgende år, skal lykkes.

Vi mener, at det måske nok, sådan som redegørelsens egne forudsætninger er, var i overkant. På den anden side har økonomiministeren utvivlsomt ret i, at der senere er sket sådanne forskydninger som nævnt med hensyn til prisstigningernes virkning på

betalingsbalancen, at det kan være, vurderingerne i PP II-redegørelsen med hensyn til kapitalkravene alligevel viser sig at være mere rigtige, end de er ud fra redegørelsens egne forudsætninger. Under alle omstændigheder må vi erkende, at der imellem disse kapitalkrav og den private opsparing, som kan præsteres, er et overordentlig stort svælg, som det må være en af opgaverne for de politiske myndigheder at få dækket.

Vi finder også, at vækstproblemet, som det hedder i redegørelsen, er behandlet ud fra et rent økonomisk synspunkt, og at man ikke har taget tilstrækkeligt hensyn til de miljømæssige og menneskelige problemer, som den stærke vækst i produktionen og i erhvervslivets udvikling kan rejse for mange mennesker, ja, måske for os alle sammen. Jeg har godt bemærket mig, at økonomiministeren sagde, at det faldt uden for udvalgets kommissorium, at det ikke var en arbejdsopgave, der var pålagt udvalget, og det er korrekt, men derfor føler vi alligevel, at når man arbejder med et udviklingsproblem og med et vækstproblem, så havde det ikke været unaturligt, om man også i nogen grad havde beskæftiget sig med disse andre sider af vækstproblemet. Det skal jeg imidlertid komme tilbage til.

Vi finder heller ikke, at man i tilstrækkelig grad har behandlet spørgsmålet om produktivitetstigningen i den offentlige sektor, dvs. produktivitetstigningen inden for stat, amter og kommuner. Man går ud fra, at en vækst i de offentlige ydelser, en vækst i den offentlige service' omfang, vil betyde en tilsvarende vækst i personalet. Det behøver ikke nødvendigvis at være tilfældet. Jeg tror, økonomiministeren selv er inde på, at man udmærket godt i det omfang, hvori der sker en effektivisering af arbejdet inden for de offentlige serviceydelser, uden at slække på kvaliteten af ydelserne ville kunne opnå visse personalebesparelser. Men vi ved også, at der ad den vej måske sker en standardforøgelse af de offentlige ydelser, idet man fastholder personalet, selv om arbejdet har kunnet gøres mere effektivt, uden at der bag ved sådanne standardforøgelser ligger en politisk beslutning herom, og det finder vi ikke er særlig hensigtsmæssigt.

Endelig skal jeg nævne, at vi finder heller ikke, at kapitalmarkedets problemer og i det hele taget det private erhvervslivs pro-